२०२१–२२

शास्त्रीपरीक्षा

खण्डः- प्रथमः, अधिसत्रं- द्वितीयम्

विषयः-संस्कृतम् ('ख' वर्गः), पत्रं- सप्तमम्

समयः ३½ होराः **सम्पूर्णाङ्काः- ७०**

निर्देशः – एकस्यां पंक्तौ दश शब्दाः प्रतिपृष्ठं च अष्टौ पंक्तयो लेख्याः ।

१. केचन अष्टौ प्रश्नाः समाधीयेरन्- ८x२=१६

क. बोधिचर्यावतारस्य रचनाकारः कः?

ख. पुरुषार्थसाधनी का?

ग. विद्युत् क्षणं किं दर्शयति?

घ. महत्सुघोरं कस्य बलम् अस्ति?

ङ. सुखं केन प्रवृद्धम्?

च. अशुचिप्रतिमां गृहीत्वा किं करोति?

छ. जगदेकसार्थवाहः कः?

ज. कः सततं फलति?

झ. केन शुभेन पापं जीयते?

ञ. कृते यः प्रतिकुर्वीत तस्य किं भवति?

ट. कः कल्पान् नरकेषु आवसति?

२. केचन त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः - ३x६=१८

क. बुद्धानन्तरमार्यसंघः तदनु धर्म इति व्यतिक्रमनिर्देशः कथं? समाधीयताम्।

ख. अक्षणाः के? विलिख्यन्ताम्।

ग. आर्यमैत्रेयविमोक्षे किं लिखितम्? सप्रसङ्गं विलिख्यताम्।

घ. बुद्धपूजा कथं विशिष्यते? विविच्यताम्।

ङ. दुःखमेवाभिधावन्ति दुःखनिःसरणाशया अस्याः पंक्त्याः किं तात्पर्यम्?

३. बोधिचर्यावतारग्रन्थस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपाद्यताम्। **६**

अथवा

बोधिचर्यावतारकारस्य जीवनचरितं विलिख्यताम्।

४. अधोलिखितेषु किमपि पद्यद्वयं सप्रसङ्गं व्याख्येयम् ? **१०x२=२०**

क. रात्रौ यथा मेघघनान्धकारे
विद्युत् क्षणं दर्शयति प्रकाशम्।
बुद्धानुभावेन तदा कदाचि-
ल्लोकस्य पुण्येषु मतिः क्षणं स्यात्।।

ख. कदलीव फलं विहाय याति
क्षयमन्यत् कुशलं हि सर्वमेव।
सततं फलति क्षयं न याति
प्रसवत्येव तु बोधिचित्तवृक्षः।।

ग. कस्य मातुः पितुर्वापि हिताशंसेयमीदृशी।

देवतानामृषीणां का ब्रह्मणां वा भविष्यति।।

५. कमप्येकविषयमाश्रित्य निबन्धो लेख्यः- **१०**

क. वैभाषिकमतम्

ख. क्षणभङ्गवादः

ग. स्कन्धः

****